

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ Π/ΘΜΙΑΣ & Δ/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠ/ΣΗΣ ΚΡΗΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΧΟΛ. ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ Δ.Ε.
Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Τηλ. 2810 246860
Ταχ. Δ/ση: Ρολέν 4, 713 05 ΗΡΑΚΛΕΙΟ
E-mail: grss@dide.ira.sch.gr

Βασιλεία Καλοκύρη
Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων
Τηλ. 2810 246.864 // 2810 310.634
κιν. 697 99 30 724

Ιστοσελίδα: (ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ)
<http://users.sch.gr/sfscholiki/fi>
(ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ –
ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ)
<http://diktyofilologonkalokyri.weebly.com>

E-mail : kalokyri@sch.gr

Ηράκλειο 6-5-2015

Αρ. Πρωτ.: 590

Προς :

- Διευθύνσεις και Υποδιευθύνσεις Σχολείων Δ.Ε. Φιλολόγων αρμοδιότητας της Σχολ. Συμβούλου Φιλολόγων Β. Καλοκύρη
- Φιλολόγους αρμοδιότητας της Σχολ. Συμβούλου Φιλολόγων Β. Καλοκύρη
(διαμέσου των Διευθύνσεων των Σχολείων τους)

Κοιν.:

1. Περιφερειακή Δ/ση Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπ/σης της Π.Δ.Ε. Κρήτης
2. Προϊστάμενο Επιστημονικής και Παιδαγωγικής Καθοδήγησης Δ/θμιας Εκπ/σης Κρήτης
3. Δ/ση Δ/θμιας Εκπ/σης Ν. Ηρακλείου

Θέμα: «Οδηγίες για τις εξετάσεις περιόδου Μαΐου-Ιουνίου 2015 στα φιλολογικά μαθήματα του Γυμνασίου.»

Σχετ.: Π.Δ. 319 / 2000 (ΦΕΚ 261 / τ. Α' / 27 – 11 - 2000)

Αγαπητοί/-τές Συνάδελφοι,

Εν όψει των εξετάσεων, υπενθυμίζουμε και επικαιροποιούμε σχετικές επισημάνσεις και οδηγίες.

Υπενθυμίζουμε ότι ο **τρόπος εξέτασης των μαθητών Γυμνασίου** στα φιλολογικά μαθήματα καθορίζεται από το ισχύον ΠΔ ΥΠ. ΑΡΙΘΜ 319/ ΦΕΚ 261/27-11-2000

(«Τρόπος εξέτασης των μαθητών Γυμνασίου στα μαθήματα: Νεοελληνική Γλώσσα και Γραμματεία, Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία και Ιστορία.»)¹.

Γενικές επισημάνσεις και προτάσεις για τα θέματα των εξετάσεων στα Φιλολογικά μαθήματα του Γυμνασίου

- ✚ Προσέχουμε το είδος των ερωτήσεων - θεμάτων να ανταποκρίνονται στα οριζόμενα από το ΠΔ 319/2000 (ΦΕΚ 261/27-11-2000). Διαμορφώνουμε τα θέματα/τις ερωτήσεις και τη μοριοδότηση αντίστοιχα προς τα προβλεπόμενα στο ΠΔ αυτό.
- ✚ Χρειάζεται να σημειώνουμε τις μονάδες στο τέλος κάθε ερώτησης ή υποερωτήματος.
- ✚ Υπενθυμίζουμε κι εδώ ότι ακριβώς επειδή η αξιολόγηση είναι μια παιδαγωγική διαδικασία ανατροφοδότησης των μαθητών, γι' αυτό χρειάζεται να εφαρμόζεται σύμφωνα με παιδαγωγικές μεθόδους.
- ✚ Υπό την προοπτική αυτή, προσπαθούμε τα θέματά μας να καλύπτουν ευρείας έκτασης ύλη και να είναι αντιπροσωπευτικά όσων διδάξαμε επαρκώς, δηλαδή να αφορούν στους κεντρικούς διδακτικούς στόχους κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς.
- ✚ Επίσης, για παιδαγωγικούς λόγους χρειάζεται να είναι κλιμακούμενης (διαβαθμισμένης) δυσκολίας.
- ✚ Απαραίτητο, επιπλέον, είναι τα ζητούμενα να έχουν διατυπωθεί με ακρίβεια, σαφήνεια και με ολοκληρωμένο νόημα, με γνώμονα οι μαθητές να μπορούν να απαντήσουν άμεσα, και όχι να συνηθίζουν «να εξαρτώνται» από προφορικές συμπληρωματικές διευκρινίσεις. Με θέματα σαφή και ακριβή, οι εξετάσεις βοηθούν και στην προετοιμασία των μαθητών του Γυμνασίου για το μέλλον, για άλλες εξετάσεις όπου δεν επιτρέπονται οι διευκρινίσεις.
  - ☞ Επισημαίνουμε, βέβαια, ότι οι μαθητές πρέπει να εξοικειώνονται σε όλη τη διάρκεια του διδακτικού έτους να κατανοούν τις εκφωνήσεις

---

¹ Συνοδευτικά στο παρόν το επισυνάπτω. Επίσης, υπενθυμίζω για διευκόλυνσή σας ότι μπορείτε να το βρείτε αναρτημένο (καθώς και το ισχύον ΔΕΠΠΣ και τις Οδηγίες για τα Φιλολογικά μαθήματα Γυμνασίου, 2012-13 κ.ά) στον ιστότοπο που επιμελούμαι, «Φιλολόγοι Ηρακλείου», στην καταχώριση «Νομοθεσία-Οδηγίες Υ.ΠΟ.ΠΑΙΘ.-> ΓΥΜΝΑΣΙΟ, στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://users.sch.gr/sfscholiki/fi/index.php?option=com_content&view=article&id=132:2012-10-24-20-09-27&catid=8:2009-12-14-10-33-24&Itemid=9, (Στον ιστότοπο «Φιλολόγοι Ηρακλείου» έχουμε πρόσβαση και μέσω της Ιστοσελίδας της Δ/σης Δ/θμιας Εκ/σης Ν. Ηρακλείου, από το εικονίδιο με δελφίνια, κάτω δεξιά.)

των ζητούμενων χωρίς συμπληρωματικές προφορικές διευκρινίσεις. Μια απότομη αλλαγή τακτικής στις προαγωγικές ή απολυτήριες εξετάσεις του Γυμνασίου μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την επίδοσή τους, χωρίς δική τους ευθύνη.

Επιπλέον, λαμβάνουμε πάντοτε υπόψη τους συγκεκριμένους μαθητές μας **(μαθησιακές ιδιαιτερότητες και ανάγκες στις οποίες πρέπει να ανταποκριθούμε και ως προς τη διατύπωση των θεμάτων)**.

Ειδικότερες επισημάνσεις και προτάσεις ανά μάθημα

A. Αργαία Ελληνική Γλώσσα:

✚ Στο πνεύμα της κειμενοκεντρικής θεώρησης των γλωσσικών φαινομένων και για λόγους σαφήνειας προς τους μαθητές, καλό είναι στη διατύπωση των λεξιλογικών ασκήσεων να παραπέμπουμε στις λέξεις του κειμένου που αποτελούν την αφορμή για τα ζητούμενα.

✚ Ένα παράδειγμα διατύπωσης λεξιλογικής άσκησης (ενδεικτικά):

Λεξιλογική άσκηση (για τη Β΄ τάξη)²:

Στο «Κείμενο Α»³ διαβάζουμε: «κελεύσας λέγειν ότι...». Να γράψετε για το ρήμα λέγω τρεις ομόρριζες λέξεις στη Ν.Ε., από τις οποίες η μία να είναι απλή και οι άλλες δυο σύνθετες. Στη συνέχεια, να χρησιμοποιήσετε μία από τις δυο σύνθετες λέξεις που γράψατε, όποια προτιμάτε, και να γράψετε μία πρόταση. (2 μον.)

☞ Δίνοντας το απόσπασμα από το κείμενο σε εισαγωγικά («κελεύσας λέγειν ότι...») αποφεύγεται μια μηχανιστική ζήτηση, χωρίς ρητή συσχέτιση με το κείμενο (δηλ. αν ξεκινούσαμε την άσκηση απλώς με το ζητούμενο «Να γράψετε...»).

✚ Προτείνεται στις λεξιλογικές ασκήσεις να μην ζητούνται σπάνιες λέξεις με τις οποίες δεν είναι εξοικειωμένοι οι μαθητές.

✚ Στη διατύπωση ασκήσεων γραμματικής και συντακτικού προσπαθούμε να είμαστε σαφείς και να προσανατολίζουμε σωστά τους μαθητές που ενδεχομένως δυσκολεύονται στην κατανόηση των ζητούμενων. Π.χ. μπορούμε να διευκολύνουμε τους μαθητές στην κατανόηση της άσκησης με **τη χρήση πινάκων για συμπλήρωση των ζητούμενων**.

² Στη Β΄ τάξη ζητούνται δύο λεξιλογικές ασκήσεις που βαθμολογούνται με δύο μονάδες η καθεμία (2x 2=4). Εδώ δίνουμε ένα μόνο παράδειγμα.

³ Συγκεκριμένα πρόκειται για το κείμενο της ενότητας 2 του βιβλίου της Β΄ Γυμνασίου.

✚ **Παράδειγμα (ενδεικτικά):** [Β΄ τάξη, Κείμενο ενότητας 2.]

«**κελεύσας**»: Να συμπληρώσετε τα ζητούμενα στους πίνακες από το ρήμα κελεύω.

(μον. 2,5)

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ (ενεργητικής φωνής)			
	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ
Γ΄ Πληθυντικό πρόσωπο			

ΕΥΚΤΙΚΗ (ενεργητικής φωνής)				
	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ
Γ΄ Ενικό πρόσωπο				

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ (ενεργητικής φωνής)			
	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ
Β΄ Ενικό πρόσωπο			

✚ Με στόχο τη σαφήνεια στη διατύπωση των ερωτήσεων του **συντακτικού**, καλό είναι, αν θέλουμε συντακτική αναγνώριση ενός όρου της πρότασης να μη ρωτάμε αορίστως «ποιος είναι ο συντακτικός ρόλος του όρου», αλλά να είμαστε ακριβείς: **Π.χ.** «**Ποιο είναι το Υποκείμενο [ή Αντικείμενο] του ρήματος [ή της μετοχής ή του απαρεμφάτου];**»

✚ Στη Β΄ Γυμνασίου, σύμφωνα με τον ισχύοντα τρόπο εξέτασης, από τις τρεις ερωτήσεις περιεχομένου η **μία ερώτηση περιεχομένου ζητεί σύγκριση του εξεταζόμενου α.ε. κειμένου (Ενότητας από το Σχολ. Βιβλίο) με σύντομο παράλληλο κείμενο από το Επίμετρο του Βιβλίου (από αυτά των οποίων έχει γίνει σχετική επεξεργασία κατά τη διδακτική διαδικασία)**. Καλό είναι, λοιπόν, να προβλέπουμε στην εξεταστέα ύλη να περιλαμβάνονται μαζί με τα προς εξέταση κείμενα της α.ε. και τα αντίστοιχα Παράλληλα Κείμενα από το Επίμετρο, ώστε να μπορεί εύκολα να διατυπωθεί ερώτηση **σύγκρισης** περιεχομένου μεταξύ διδαγμένου α.ε. και παράλληλου.

✚ **Προσοχή:** Δεν διατυπώνουμε ερώτηση που αφορά μόνο στην κατανόηση περιεχομένου του παράλληλου κειμένου, αλλά διατυπώνουμε ερώτηση

σύγκρισης μεταξύ του κειμένου α.ε. (ενότητας του βιβλίου) και του σύντομου διδαγμένου Παράλληλου Κειμένου του Επιμέτρου.

- ✚ Ένα παράδειγμα ερώτησης **σύγκρισης** περιεχομένου μεταξύ εξεταζόμενου κειμένου α.ε. και Παράλληλου Κειμένου (διδαγμένου, από την αντίστοιχη ενότητα στα Παράλληλα Κείμενα του Επιμέτρου).

(Π.χ. στη Β΄ Γυμνασίου, για το «(Α μέρος) Κείμενο» της ενότητας 2 [από όπου και το παράδειγμα της λεξιλογικής άσκησης] μπορεί να προτιμηθεί από το Επίμετρο ως παράλληλο κείμενο το «Δεύτερο» της 2^{ης} ενότητας, (σελ. 145), κρινόμενο ως πιο κατάλληλο για να τεθεί ερώτηση σύγκρισης με το α.ε. κείμενο της ενότητας 2 (σελ. 14). **Ενδεικτικά:**

Να συγκρίνετε τις πληροφορίες που μας δίνει το διασκευασμένο κείμενο του Πλουτάρχου με το Παράλληλο Κείμενο του Πολυαίνου. Ποιες ομοιότητες αναγνωρίζετε ως προς τα πρόσωπα και τα γεγονότα; Να εντοπίσετε ποια διαφορά υπάρχει στο τέλος των δυο αφηγήσεων.

- ✚ Στη Γ΄ Γυμνασίου, από τις δυο ασκήσεις κατανόησης περιεχομένου η μία από αυτές μπορεί να ζητεί τη σύγκριση του δοσμένου κειμένου α.ε. (μέρους Α΄ Ενότητας του Βιβλίου) με το Παράλληλο Κείμενο (από το Επίμετρο).
- ✚ Επισημαίνεται ακόμη ότι οι ασκήσεις αυτές **αφορούν σε κατανόηση περιεχομένου**· δεν πρόκειται για ερμηνευτικές. Αρκούν δηλ. ασκήσεις που αφορούν σε **πληροφορίες / αναγνώριση στοιχείων του περιεχομένου, όχι σε έκφραση της γνώμης των μαθητών για το περιεχόμενο!**

Β. Νεοελληνική Γλώσσα

- ✚ Όπως είπαμε και παραπάνω, **διαμορφώνουμε τα θέματα και τις μονάδες βάσει του ΠΔ 319 (ΦΕΚ 261/27-11-2000).**
- ✚ Συνοπτικά υπενθυμίζουμε απλώς εδώ ότι για όλες τις τάξεις του Γυμνασίου ακολουθείται ο ίδιος τρόπος εξέτασης: στο Α΄ μέρος δίνεται στους μαθητές ένα κείμενο και με βάση αυτό 4 ερωτήσεις (4 x 2,5 μον. καθεμία = 10 μονάδες). Επίσης, στο Β΄ μέρος της εξέτασης οι μαθητές καλούνται «να συντάξουν ένα κείμενο 2-3 παραγράφων σε θέμα σχετικό με το περιεχόμενο του κειμένου που επεξεργάστηκαν, ενταγμένο σε επικοινωνιακό πλαίσιο.» (10 μον.)

- ✚ Για να ανταποκρίνονται στους παιδαγωγικούς στόχους των εξετάσεων, οι ερωτήσεις καλό είναι να καλύπτουν **τα ουσιώδη, αυτά που διδάχτηκαν επαρκώς και ευρείας έκτασης ύλη.**
- ✚ Προσέχουμε το κείμενο που δίνουμε να ανταποκρίνεται στο επίπεδο των μαθητών και βέβαια να σχετίζεται με τις θεματικές ενότητες της ύλης τους. Καλό είναι να **διασκευάζουμε κείμενα** από το βιβλίο ή το Τετράδιο Εργασιών **προκειμένου να μας διευκολύνουν στα ζητούμενα των εξετάσεων.** Για παράδειγμα, μπορούμε να **διαμορφώσουμε τη δομή παραγράφων και να βάλουμε συνδετικές λέξεις ή φράσεις μεταξύ περιόδων και μεταξύ παραγράφων** για ενδεχόμενη **αξιοποίηση** στην «**Ερώτηση 2**», «Αναγνώριση της οργάνωσης του κειμένου (σύνδεση προτάσεων ή παραγράφων, διαρθρωτικές λέξεις τρόποι ανάπτυξης παραγράφων κλπ)»⁴, κατά περίπτωση.
- ✚ Καλό είναι στο πνεύμα της κειμενοκεντρικής εξέτασης και προς διευκόλυνση των μαθητών, στο κείμενο να χρησιμοποιείται **σήμανση (έντονα γράμματα, πλάγια, υπογράμμιση)** για τις λέξεις ή φράσεις των **ασκήσεων, αντίστοιχη προς αυτή που χρησιμοποιούμε στις ασκήσεις.**
- ✚ Για λόγους σαφήνειας και ακρίβειας που διευκολύνουν τους μαθητές, θα προτείνουμε να **αναγράφεται το είδος της ερώτησης και οι μονάδες.** Η μοριοδότηση στα κατά περίπτωση υποερωτήματα εύλογο είναι να σχετίζεται και με την έμφαση που δόθηκε στη διδασκαλία των ζητούμενων κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς.

Ενδεικτικά:

- 1) Ερώτηση κατανόησης κειμένου **ή: Περιληπτική απόδοση του κειμένου** (με 50-80 λέξεις). (μον. 2,5)
- 2) Ερώτηση αναγνώρισης της οργάνωσης του κειμένου (μον. 2,5)
- 3) Ερώτηση αναγνώρισης της λειτουργίας των μορφοσυντακτικών δομών – φαινομένων (μον. 2,5)
- 4) Αξιοποίηση του λεξιλογίου του κειμένου (μον. 2,5)

ΜΕΡΟΣ Β **Παραγωγή γραπτού δημιουργικού λόγου** (μον. 10)

- ✚ Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το ΠΔ εξέτασης της Νεοελλ. Γλώσσας στο Γυμνάσιο η «ερώτηση 1» για το περιεχόμενο του κειμένου πρέπει να αφορά

⁴ ΠΔ 319/2000, ό.π., σελ. 3796.

στην **κατανόηση** του περιεχομένου του κειμένου (και όχι στην ανάπτυξη προσωπικών απόψεων των μαθητών).

Ενδεικτικά, για παράδειγμα, δίνουμε στη συνέχεια ένα διασκευασμένο κείμενο και μια ερώτηση κατανόησης, για πιο συγκεκριμένη αναφορά σε ζητήματα διαμόρφωσης και διατύπωσης που μας απασχολούν ως διδάσκοντες.

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΖΕΤΑΙ ΟΤΙ ΤΑ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ (ΔΙΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ) ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥΣ ΦΙΛΟΛΟΓΟΥΣ ΚΑΙ ΔΕΝ ΠΡΟΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΝΑ ΔΟΘΟΥΝ ΣΑΝ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΙΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ!!!

ΤΑΞΗ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΚΕΙΜΕΝΟ:

Το ένα στα δέκα Ελληνόπουλα είναι **παχύσαρκο!** Όπως δείχνουν οι έρευνες, ένα στα τρία Ελληνόπουλα τρώει τουλάχιστον μια δυο φορές την εβδομάδα σε φαστφούντ, κυρίως τα αγόρια, και το 20% από αυτά τα παιδιά πηγαίνουν στα φαστφουντάδικα μαζί με τους γονείς τους. Αυτό, βέβαια, σημαίνει ότι πολλοί γονείς δε διαφωνούν και ότι ίσως μάλιστα προτρέπουν τα παιδιά τους στο εύκολο και γρήγορο φαγητό. Επιπρόσθετα, το 56% των μαθητών τρώει τουλάχιστον μία φορά την ημέρα τσιπς, κρουασάν και άλλα παρόμοια τρόφιμα. Όμως το χειρότερο από όλα είναι ότι τα παιδιά στην Ελλάδα δε **συνηθίζουν** να τρώνε πρωινό. Σύμφωνα με *σύγχρονες έρευνες*, η **έλλειψη** πρωινού από το διαιτολόγιο κάθε παιδιού έχει ως αποτέλεσμα *περισσότερη κατανάλωση* των τροφών των φαστφούντ! Καταλαβαίνουμε, λοιπόν, ένα βασικό λόγο εξαιτίας του οποίου τα Ελληνόπουλα οδηγούνται στην παχυσαρκία!

Πρέπει επίσης να σκεφτεί κανείς ότι η *σωστή διατροφή* στην *εφηβική* ηλικία βοηθάει στην ομαλή, σωματική και ψυχολογική ανάπτυξη των ανθρώπων. Στην ηλικία αυτή μπαίνουν οι βάσεις για τη μελλοντική μας υγεία. Εδώ, λοιπόν, πρέπει να συμφωνήσουμε με την παρακάτω παροιμία: «Το πρωινό να το τρως μόνος σου, το μεσημεριανό να το **μοιράζεσαι** με τους φίλους σου και το βραδινό να το χαρίζεις στον εχθρό σου!».

Σίγουρα δε φταίμε μόνο εμείς! Υπάρχει μια τόσο μεγάλη ποικιλία νέων αγαθών που ίσως και άθελά μας ωθούμαστε στο να τα δοκιμάσουμε! Κι όμως, όλοι μπορούμε να βελτιώσουμε τις *διατροφικές* μας *συνήθειες* προσέχοντας τι τρώμε, πόσο **αθλούμαστε** και φυσικά κρατώντας κάποιο μέτρο στο γρήγορο φαγητό. Αν όλοι οι άνθρωποι εφάρμοζαν κατά λέξη τους κανόνες καλής διατροφής, σίγουρα θα μειωνόταν ο μέσος όρος των καρδιοπαθειών, της παχυσαρκίας και γενικά των προβλημάτων υγείας. Τι λέτε; Κάνουμε μια προσπάθεια;

(Διασκευή από κείμενο του σχολικού εγχειριδίου)⁵

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

ΜΕΡΟΣ Α΄

1) Ερώτηση κατανόησης του κειμένου

Ποια λάθη διατροφής των παιδιών στην Ελλάδα επισημαίνονται στο κείμενο;
(μον. 2,5)

⁵ Πρόκειται για διασκευή από το Κείμενο 1 [Είμαστε ό,τι τρώμε] της 4^{ης} Ενότητας του σχολικού Βιβλίου της Α΄ Γυμνασίου, σελ. 60.

✚ **Επισημάνσεις ως προς το παραπάνω παράδειγμα κειμένου και άσκησης κατανόησης:**

✓ Στο κείμενο χρησιμοποιείται σήμανση (*έντονα και πλάγια γράμματα, πλάγια γράμματα, υπογράμμιση*) σε λέξεις που θα χρησιμοποιηθούν στις ασκήσεις (αναγνώρισης της λειτουργίας των μορφοσυντακτικών δομών-φαινομένων και αξιοποίησης του λεξιλογίου). Έτσι, θα είναι ευκολότερο στους μαθητές να τις εντοπίσουν στο κείμενο, όταν θα τις δουν και στις ασκήσεις (πάλι κι εκεί με την ίδια σήμανση).

✓ Φροντίσαμε ώστε (σύμφωνα με το ΠΔ 319/2000, ΦΕΚ 261/27-11-2000), η ερώτηση που διαμορφώσαμε με βάση το κείμενο να αφορά στην **κατανόηση** του περιεχομένου του κειμένου (και όχι στην *ανάπτυξη προσωπικών απόψεων των μαθητών*). Χρησιμοποιούμε τη φράση «επισημαίνονται στο κείμενο», προκειμένου να προσανατολίζουμε τους μαθητές στην αναζήτηση στοιχείων του κειμένου – δηλαδή στην κατανόηση του περιεχομένου.

✓ Προσπαθήσαμε η συγκεκριμένη «ερώτηση 1» να αφορά σε **κεντρικό, βασικό θέμα κατανόησης του κειμένου, να είναι δηλαδή αντιπροσωπευτική του περιεχομένου του κειμένου.**

✓ Επίσης, με βάση το διασκευασμένο κείμενο και την «ερώτηση 1», επιδιώκουμε οι μαθητές να μπορούν να εντοπίσουν την απάντηση και να την εκφράσουν χρησιμοποιώντας και δικά τους λόγια (όχι με «παθητική αντιγραφή», όπως συμβαίνει όταν δυσκολεύονται να βρουν «τι να γράψουν»).

✚ Η **διασκευή** του παραπάνω κειμένου έγινε για **λειτουργικούς λόγους**. Για παράδειγμα, η πρώτη παράγραφος έχει διασκευαστεί έτσι ώστε να διαθέτει θεματική περίοδο, λεπτομέρειες και κατακλείδα, προκειμένου να μπορούμε να την αξιοποιήσουμε για την «ερώτηση 2» (**Ερώτηση αναγνώρισης της οργάνωσης του κειμένου**)

✚ Ως προς την «ερώτηση 3» («Αναγνώρισης της λειτουργίας των μορφοσυντακτικών δομών-φαινομένων»), και ειδικότερα ως προς ζητήματα **συντακτικής αναγνώρισης όρων**, ιδιαιτέρως για να ανταποκριθούν μαθητές της Α΄ Γυμνασίου, καλό είναι να ζητάμε ερώτηση αντιστοίχισης ανάμεσα σε λέξεις του κειμένου (Στήλη Α) και στη συντακτική λειτουργία τους (Στήλη Β), βάζοντας 1-2 παραπάνω όρους συντακτικής λειτουργίας που περισσεύουν (ώστε να μειώνουμε και τον κίνδυνο μιας τυχαίας αντιστοίχισης).

- ✚ Προτείνουμε στην Παραγωγή γραπτού λόγου να γράφονται «κριτήρια αξιολόγησης» κάτω από το ζητούμενο, με γνώμονα το Αναλυτικό πρόγραμμα (ΔΕΠΠΣ) και τα αντίστοιχα βιβλία Νεοελλ. Γλώσσας. Υπενθυμίζουμε ότι ήδη στο βιβλίο της Α΄ Γυμνασίου, στην 1^η Ενότητα, στις δραστηριότητες παραγωγής λόγου προσδιορίζονται στους μαθητές «Κριτήρια με τα οποία θα αξιολογηθεί το κείμενό σας».
- ✚ Σύμφωνα με τον ισχύοντα τρόπο εξέτασης, φροντίζουμε το ζητούμενο κείμενο (επιστολή, άρθρο, επιχειρήματα κλπ, ανάλογα με την ύλη μας) να σχετίζεται θεματικά με το Κείμενο που δώσαμε.
- ✚ Επίσης, φροντίζουμε να είναι σαφές και πλήρες το επικοινωνιακό πλαίσιο, για να έχουν οι μαθητές το κατάλληλο ερέθισμα στο οποίο να ανταποκριθούν με διάθεση.
- ✚ Ενδεικτικά, δίνουμε ένα παράδειγμα διαμόρφωσης θέματος (Παραγωγής γραπτού λόγου), με βάση τις παραπάνω επισημάνσεις και προτάσεις. Το ζητούμενο θέμα (Παραγωγή γραπτού λόγου) είναι σχετικό με το περιεχόμενο του διασκευασμένου Κειμένου που δώσαμε ενδεικτικά ως παράδειγμα.

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΥΜΕ ΟΤΙ ΤΑ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΔΙΝΟΥΜΕ ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥΣ ΦΙΛΟΛΟΓΟΥΣ ΚΑΙ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΟΘΟΥΝ ΣΑΝ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΙΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ!!!

ΜΕΡΟΣ Β ' Παραγωγή γραπτού δημιουργικού λόγου.

Σε μια μέρα συντροφιάς μεταξύ της δικής σας οικογένειας και άλλων φιλικών οικογενειών με συνομήλικα παιδιά, συζητήσατε για τη διατροφή που αρέσει στους νέους σήμερα και οι γονείς διαφώνησαν με τις επιλογές των νέων να τρώνε συχνά σε φαστφούντ. Έτσι αποφασίσατε να τους γράψετε ένα κείμενο **για να τους το διαβάσετε στην επόμενη συνάντησή σας ως «εκπρόσωπος της παρέας των νέων»**. Συντάξτε το κείμενό σας σύμφωνα με τα παρακάτω:

Σε μία παράγραφο να παρουσιάσετε **τα επιχειρήματα** τα οποία συνήθως επικαλούνται οι γονείς σας με σκοπό να σας αποτρέψουν να τρώτε σε φαστφούντ. Στη συνέχεια, σε μία δεύτερη παράγραφο, να παρουσιάσετε **τα δικά σας αντεπιχειρήματα** με τα οποία επιδιώκετε να πείσετε τους γονείς σας ότι το φαστφούντ αποτελεί για τους νέους τρόπο ζωής.

Κριτήρια αξιολόγησης:

- οργάνωση του υλικού σας σε 2 (δύο) παραγράφους⁶.
- ανταπόκριση του περιεχομένου στα ζητούμενα
- ύφος λόγου κατάλληλο για την περίπτωση επικοινωνίας
- διατύπωση και ορθογραφία

(μον. 10)

✚ Συνοψίζοντας, στις εξετάσεις στη Νεοελληνική Γλώσσα του Γυμνασίου

- ✓ Τα θέματα διαφοροποιούνται ανάλογα με τη συγκεκριμένη ύλη, τους μαθητές μας (!), την έμφαση, τη συστηματική διδασκαλία και την εξάσκηση-εμπέδωση κατά τη διάρκεια της χρονιάς.

Εξετάζουμε αυτό που διδάξαμε...

- ✓ Ως προς τη διαμόρφωση εστιάζουμε σε: σαφήνεια ζητούμενων, αναγραφή του είδους της ερώτησης, των μονάδων, κριτήρια αξιολόγησης στην παραγωγή γραπτού λόγου με γνώμονα το Αναλυτικό πρόγραμμα (ΔΕΠΠΣ) και τα αντίστοιχα βιβλία Νεοελλ. Γλώσσας, ερωτήσεις που καλύπτουν τα ουσιώδη και ευρείας έκτασης ύλη, **τύποι ερωτημάτων και μονάδες βάσει του ισχύοντος ΠΔ 319/2000.**

Γ. Αρχαία Ελληνικά Κείμενα από μετάφραση

⁶ Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με το ισχύον ΠΔ εξετάσεων, στη ΝΕΓ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ οι μαθητές καλούνται να συντάξουν κείμενο 2-3 παραγράφων σε θέμα σχετικό με το περιεχόμενο του κειμένου που επεξεργάστηκαν, ενταγμένο σε επικοινωνιακό πλαίσιο. (Κατά τη διάρκεια του έτους έχουν εξασκηθεί και σε μεγαλύτερης έκτασης κείμενα.) Προσέχουμε να έχουν κατανοήσει τη δόμηση προλόγου και epilόγου μέσα στις 2 παραγράφους!...

- ✚ Παραπέμπουμε στο προαναφερόμενο ΠΔ 319/2000 για τη διαμόρφωση των θεμάτων και τις μονάδες. Συνοπτικά υπενθυμίζουμε εδώ ότι δίδεται διδαγμένο κείμενο 20-30 στίχων σε φωτοτυπία και οι μαθητές καλούνται να απαντήσουν σε 4 ερωτήσεις διαφορετικών μονάδων.
- ✚ Χρειάζεται προσοχή ως προς την έκταση του διδαγμένου κειμένου, προκειμένου να ανταποκριθεί στα ζητούμενα του τρόπου εξέτασης (20-30 στίχους).
- ✚ Να αναγράφεται το είδος της ερώτησης (επιγραμματικά) και οι μονάδες.
- ✚ **Ως προς την «1^η ερώτηση** » καλό είναι να αποφεύγονται οι αόριστες και γενικόλογες ερωτήσεις (π.χ. Τι γνωρίζετε για την τραγωδία;»)⁷
- ✚ **Ως προς τη « 2^η ερώτηση**»,
  - ⊗ κατά την κρίση του διδάσκοντα, και ανάλογα με το πού δόθηκε έμφαση συστηματικά στη διάρκεια της χρονιάς, **ενδείκνυται να επιλέγεται**⁸, ειδικά στις μικρότερες τάξεις, αντί για περίληψη, **ερώτηση κατανόησης ή σύντομης αποτίμησης φράσεων ή τμημάτων του κειμένου ή διερεύνηση προβλημάτων.**
  - ⊗ Αν προτιμηθεί η περίληψη, χρειάζεται, για λόγους ακρίβειας και σαφήνειας προς τους μαθητές, να προσδιοριστεί η έκτασή της (Π.χ. 50-80 λέξεις)⁹.
- ✚ **Στην «3^η ερώτηση**», που αφορά στη **δομή του κειμένου**:
  - ⊗ Καλό είναι να επιδιώκουμε σαφήνεια και ακρίβεια (και να αποφεύγουμε «*αόριστες και γενικόλογες ερωτήσεις, όπως 'Να βρείτε τη δομή του λόγου του...'*»)¹⁰.
  - ⊗ Είναι σαφέστερο για τους μαθητές, αν ζητήσουμε χωρισμό ενοτήτων, να προσδιορίσουμε τον αριθμό ή και τα κριτήρια:¹¹ Π.χ. **«Να χωρίσετε το απόσπασμα σε δυο ενότητες, με κριτήριο την εξέλιξη της σύγκρουσης**

⁷ Βλ. πρόταση Σχολ. Συμβούλου Ευστράτιου Αναγνώστου, «Αξιολόγηση στις προαγωγικές και απολυτήριες εξετάσεις στα Φιλολογικά μαθήματα Γυμνασίου. Προτάσεις – επισημάνσεις.» (Μυτιλήνη, 18 Μαΐου 2009). Αναρτημένο στον Ιστότοπο των Φιλολόγων. Για άμεση σύνδεση, πατήστε κοντρόλ + κλικ στην διεύθυνση: http://users.sch.gr/sfscholiki/fi/index.php?option=com_content&view=article&id=132:2012-10-24-20-09-27&catid=8:2009-12-14-10-33-24&Itemid=9

⁸ Ο.π., σελ 5.

⁹ Ο.π.

¹⁰ Ανάλογα, ό.π.

¹¹ Βλ. και ό.π.

μεταξύ των ηρώων. Να δώσετε σε κάθε επιμέρους ενότητα έναν τίτλο.»

➤ Από τις εναλλακτικές ερωτήσεις στο 3β, επιλέγουμε ανάλογα με το τι διδάξαμε επαρκώς κατά τη διάρκεια της χρονιάς. Επισημαίνουμε ότι μπορούμε να ζητήσουμε από τους μαθητές να εντοπίσουν και να αξιολογήσουν το ρόλο π.χ. της πρωτοπρόσωπης ή τριτοπρόσωπης (κατά περίπτωση) αφήγησης, του διαλόγου, των επιβραδύνσεων και των προοικονομιών και των σχημάτων του λόγου (παρομοίωσης, μεταφοράς κ.ά)

- ✚ Στην «4α ερώτηση», στον χαρακτηρισμό προσώπων, αντί να αναφέρουμε αόριστα «Να χαρακτηρίσετε τον/την...», είναι σαφέστερο, και δίνει «υλικό για αξιοποίηση» στους μαθητές, να ζητήσουμε: **«Να περιγράψετε το χαρακτήρα του/της (...) λαμβάνοντας υπόψη τη συμπεριφορά και τη δράση του, τα λόγια και τις σκέψεις του στο απόσπασμα [ή πιο συγκεκριμένα: στο επεισόδιο όπου....]. Να τεκμηριώσετε το χαρακτηρισμό σας με στοιχεία από το κείμενο.»** Καλό είναι να έχουμε εξασκήσει ανάλογα τους μαθητές στο πώς να εντοπίζουν και πώς να «παραπέμπουν» σε στοιχεία του κειμένου, μέσα από τα οποία συνθέτουν/τεκμηριώνουν το χαρακτηρισμό του προσώπου (π.χ. αντιγράφοντας σε εισαγωγικά, μεταφέροντας με δικό τους λόγο/δική τους διατύπωση, λόγια, σκέψεις κλπ των ηρώων).
- ✚ Στην 4^η ερώτηση, για σαφήνεια θα μπορούσαμε να πούμε: **«Να βρείτε και να γράψετε τρία στοιχεία (ένα στοιχείο υλικού πολιτισμού, μία συνήθεια και ένα θεσμό) που δείχνουν τον πολιτισμό της ομηρικής εποχής.¹² Να αξιολογήσετε με βάση αυτά τα στοιχεία το επίπεδο του πολιτισμού στην ομηρική εποχή¹³.»**

---

¹² Βλ. πρόταση Σχολ. Συμβούλου Ευστράτιου Αναγνώστου, «Αξιολόγηση στις προαγωγικές και απολυτήριες εξετάσεις στα Φιλολογικά μαθήματα Γυμνασίου. Προτάσεις – επισημάνσεις.» (Μυτιλήνη, 18 Μαΐου 2009), σελ. 5. Αναρτημένο στον Ιστότοπο των Φιλολόγων. Για άμεση σύνδεση, πατήστε κοντρόλ + κλικ στην διεύθυνση: http://users.sch.gr/sfscholiki/fi/index.php?option=com_content&view=article&id=132:2012-10-24-20-09-27&catid=8:2009-12-14-10-33-24&Itemid=9

¹³ Αυτό το σκέλος της ερώτησης προϋποθέτει ότι έχουμε επεξεργαστεί το ζήτημα με τους μαθητές, σε διάφορες ευκαιρίες στη διάρκεια του έτους. Διαφορετικά, θα είναι δύσκολο για τους πολλούς να το γράψουν ή και να μιλήσουν πάνω σε αυτό.

- ✚ Μόνο στη Γ΄ Γυμνασίου, στην ερώτηση 4β, εναλλακτικά (δηλ. αντί για συγκέντρωση, ταξινόμηση και αξιολόγηση στοιχείων του πολιτισμού που εντοπίζονται στο κείμενο) μπορεί να ζητηθεί η σύγκριση ενός παράλληλου κειμένου με το κύριο κείμενο, πάνω σε ιδέες, αξίες ή στάσεις και συμπεριφορές των προσώπων που εντοπίζονται σε αυτά.
- ✚ **Συνοπτικά**, προσπαθούμε να επιτύχουμε: ακρίβεια στην έκταση του αποσπάσματος (20-30 στίχους), αναγραφή του είδους της ερώτησης και των μονάδων (συνολικά ή/και κατά υποερώτημα), σαφή και ακριβή διατύπωση/προσδιορισμό ζητουμένων ανά ερώτημα, εντοπισμό και αξιολόγηση εκφραστικών τρόπων μέσα στο απόσπασμα, ζήτηση χαρακτηρισμών βάσει πράξεων και σκέψεων-λόγων,

Δ. Νεοελληνική Λογοτεχνία

- ✚ Στις εξετάσεις στο τέλος του έτους ζητείται με βάση το ισχύον ΠΔ 319/2000 από τους μαθητές να απαντήσουν σε τέσσερις ερωτήσεις (4x 5 μον.= 20 μον. συνολικά). Βλ. αναλυτικότερα το προαναφερόμενο ΠΔ.
- ✚ Μόνο στη Γ΄ Γυμνασίου προβλέπεται ως εναλλακτική ερώτηση η **«σύγκριση με άλλα έργα του ίδιου συγγραφέα ή άλλων συγγραφέων της εποχής ή της Σχολής.»**
- ✚ Επισημαίνουμε ότι η 3^η ερώτηση χωρίζεται σε 2 ισοδύναμα υποερωτήματα (α. κύρια γνωρίσματα ή ιδιοτυπίες στη γλώσσα και την έκφραση, το ύφος του κειμένου κ.ά. και β. σε σχήματα λόγου (μεταφορές, εικόνες κ.ά.).
- ✚ Όπως σε πολλές ευκαιρίες έχουμε πει, καλό είναι, κατά τη διάρκεια της χρονιάς, μέσα από την πληθώρα των ασκήσεων και αναλύσεων στα λογοτεχνικά κείμενα, οι μαθητές να γνωρίζουν τα είδη των ερωτήσεων που τους ζητούνται στις εξετάσεις στο τέλος του έτους (π.χ. με φωτοτυπία γραπτής δοκιμασίας –προσομοίωσης) και να εξασκούνται να απαντούν σε αυτές.
- ✚ Επισημαίνουμε κι εδώ ότι, αν δίνουμε ερώτηση χαρακτηρισμού προσώπου, καλό είναι να προσδιορίζουμε ποια στοιχεία του κειμένου (σκέψεις, λόγια, πράξεις, συμπεριφορά) λαμβάνονται υπόψη στη

«σύνθεση» του χαρακτήρα-ήρωα. Έτσι προσανατολίζουμε τους μαθητές στο να εντοπίζουν στο κείμενο τα στοιχεία αυτά και να μπορούν να διατυπώνουν με διάφορους τρόπους τις «παραπομπές» τους στο κείμενο (π.χ σε εισαγωγικά να μεταφέρουν αυτούσια σκέψεις και λόγια ή με δική τους διατύπωση).

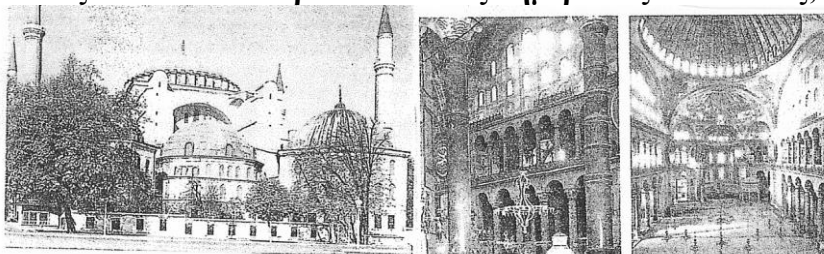
Ε. Ιστορία

+ Όπως προβλέπεται στο ΠΔ. 319/2000, δίνονται δύο ομάδες ερωτήσεων Α' και Β'. Από τις πέντε ερωτήσεις της Α' Ομάδας, οι μαθητές πρέπει να επιλέξουν και να γράψουν τις τρεις. Αντίστοιχα, από τις τέσσερις ερωτήσεις της Ομάδας Β' πρέπει να γράψουν τις δύο. (4 μονάδες x 5 ερωτήσεις= 20 μονάδες).

+ Στην Ομάδα Α' περιλαμβάνονται ερωτήσεις που ελέγχουν τη γνώση και την κατανόηση της διδαγμένης ιστορικής ύλης. Στο ΠΔ αναγράφονται επιμέρους είδη ερωτήσεων της Ομάδας Α' που μπορούν να δοθούν. Αντίστοιχα, στην Ομάδα Β' περιλαμβάνονται ερωτήσεις που ελέγχουν την ικανότητα των παιδιών να αναλύουν στοιχεία και σχέσεις, να αξιολογούν και να συνθέτουν τα ιστορικά δεδομένα.

+ Τα θέματα που δίνουμε στους μαθητές προσπαθούμε να είναι και οπτικά ενδιαφέροντα με εικόνες που τα συνοδεύουν (π.χ. από το σχολικό βιβλίο που βρίσκουμε στο Ψηφιακό Σχολείο). **Π.χ.**

Λαμβάνοντας υπόψη τις διαστάσεις και την αρχιτεκτονική της Αγίας Σοφίας, κρίνετε δικαιολογημένο τον εντυπωσιασμό και το θαυμασμό που ο ναός αυτός προκαλούσε στους συγχρόνους του και εξακολουθεί να προκαλεί στους σημερινούς επισκέπτες;

+ Δίνουμε στους μαθητές ποικιλία τύπων ερωτήσεων (π.χ. να αντιστοιχίσουν, να συμπληρώσουν κενά κ.ά.) και κατά περίπτωση συνδυάζουμε και ερώτηση ανοικτού τύπου για να αναπτύξουν τις

ιδέες τους και να αποφύγουμε μια μηχανιστική συμπλήρωση που δεν βοηθά στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης.

✚ Παράδειγμα αξιοποίησης παραθέματος του βιβλίου για διαμόρφωση ερώτησης στην ομάδα Β.

Με αφορμή το παρακάτω παράθεμα να σχολιάσετε τη συμπεριφορά των Ευρωπαίων προς τους ιθαγενείς την εποχή των ανακαλύψεων. Να αναλύσετε τη σχέση που έχουν σύγχρονα προβλήματα ανισότητας και εκμετάλλευσης μεταξύ λαών με την εποχή των Ανακαλύψεων.

Ενώ οι Ινδιάνοι είχαν φιλικά αισθήματα, οι Ευρωπαίοι εισέβαλαν στις περιοχές της Αμερικής σαν πεινασμένοι λύκοι. Οι λόγοι για τους οποίους σκοτώθηκαν τόσο πολλοί ιθαγενείς είναι οι εξής: Πρώτο, γιατί οι Ευρωπαίοι που έφτασαν εδώ είχαν την πεποίθηση ότι, επειδή οι ντόπιοι δεν πίστευαν στη χριστιανική θρησκεία, νομιμοποιούνταν να τους σκοτώνουν ή να τους αιχμαλωτίζουν... Δεύτερο, οι ιθαγενείς αυτοί ήταν οι πιο ήσυχοι και οι πιο ειρηνικοί άνθρωποι του κόσμου, εντελώς άοπλοι. Τρίτο, πρέπει να σημειωθεί ότι η πλειονότητα αυτών που έχουν έρθει εδώ από την Ισπανία είναι ληστές, αποβράσματα της κοινωνίας, συρφετός κακοποιών.
(Επίσκοπος Βαρθολομαίος Λας Κάζας για την καταστροφή των δυτικών Ινδιών.)

✚ Δίνουμε έμφαση σε ερωτήσεις που αφορούν στα κύρια σημεία που διδάχθηκαν επαρκώς και αποτέλεσαν κεντρικούς διδακτικούς στόχους κατά τη διάρκεια της χρονιάς. Τα θέματα αντιπροσωπεύουν το γενικότερο πνεύμα της δουλειάς όλης της χρονιάς και διαμορφώνονται και ανάλογα με τους μαθητές !

✚ Καλό είναι για σαφήνεια προς τους μαθητές να σημειώνουμε στη φωτοτυπία με τα θέματα «οδηγίες»-ενημέρωση: Π.χ.

Προσοχή! Συνολικά να απαντήσετε σε ΠΕΝΤΕ ερωτήσεις. Από την ομάδα Α να επιλέξετε τρεις και από την ομάδα Β να επιλέξετε δύο. (5 ερωτήσεις x 4 μονάδες κάθε ερώτηση = 20 μονάδες)

✚ Ζητήματα Παιδαγωγικής στις εξετάσεις

✚ Στην περίπτωση των μαθητών που έχουν διαγνωστεί αρμοδίως με δυσλεξία /μαθησιακές δυσκολίες και εξετάζονται **προφορικά**, χρειάζεται προσοχή και λεπτότητα, ώστε να αποδώσουν το καλύτερο που μπορούν. Είναι απαραίτητο

να βρούμε χώρο και χρόνο για την προφορική εξέτασή τους και να τους διατυπώνουμε απλά τις ερωτήσεις ή και να τις αναδιατυπώνουμε με διαφορετικές λέξεις, όταν χρειαστεί, προσέχοντας να μην τους δημιουργούνται αισθήματα άγχους ή προσβολής. Εάν χρειάζεστε περισσότερη σχετική βοήθεια, μπορείτε να επικοινωνήσετε με το ΚΕΔΔΥ Ηρακλείου. (Ενδεικτικά τηλ. κ. Α.-Μ. Ασπραδάκη, 2810 215038. Εκ/κός Δ/θμιας κ. Σ. Τοκαμάνης, 2810 215028. Γραμματεία κ. Στασινόπουλος Β. 2810 215020).

- ✚ Πέρα από τα προηγούμενα, εμείς οι εκπαιδευτικοί, και ως εισηγητές και ως επιτηρητές, μέσα από τη διεξαγωγή των εξετάσεων, καλούμαστε να «διδάξουμε» στους μαθητές μας όχι μόνο την αξία των γνώσεων αλλά και του ήθους και της αξιοπρέπειας των διαγωνιζόμενων. **Οι εξετάσεις πληρούν τον παιδαγωγικό τους ρόλο, όταν οι μαθητές, παράλληλα προς τη δοκιμασία των γνώσεών τους, παίρνουν «μαθήματα» (πρότυπα συμπεριφοράς) από τους εκπαιδευτικούς/παιδαγωγούς τους για ευγένεια, τήρηση κανόνων εξέτασης και αξιοπιστίας των σχολικών θεσμών. Ο τρόπος που θα επιδιώξουμε την καλλιέργεια του ήθους των μαθητών στις εξετάσεις κάνει τη διαφορά ανάμεσα σε ένα εκπαιδευτικό σύστημα που στηρίζει και στηρίζεται σε δημοκρατικές αρχές και σε ένα που διέπεται από αυταρχικότητα και εν τέλει αντιδημοκρατική νοοτροπία. Είναι ανάγκη στις μέρες μας να βιώσουν μέσα από το σχολείο οι μαθητές μας ότι το ήθος, η ευγένεια και ο σεβασμός αποτελούν αξίες που διέπουν κάθε πτυχή συμπεριφοράς στη δημοκρατία.**

Παρακαλώ πολύ να μη διστάσετε να επικοινωνήσετε μαζί μου για κάθε θέμα που τυχόν σας προβληματίσει σχετικά με τις εξετάσεις των μαθητών.

Σας εύχομαι καλή δύναμη στο έργο σας.

Με τιμή,
Βασιλεία (Λιάνα) Καλοκύρη
Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΟΙ κ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ/ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΕΣ ΝΑ ΦΡΟΝΤΙΣΟΥΝ ΝΑ ΕΝΗΜΕΡΩΘΟΥΝ ΕΝΥΠΟΓΡΑΦΩΣ ΟΙ ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΤΟΥΣ